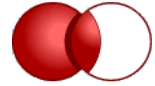

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

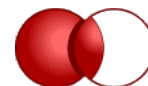
Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 26-04, 31-04/07

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12 2006. godine**

JP «ŠUME TUZLANSKOG KANTONA» d.d.

Sarajevo, avgust 2007. godine

**SKUPŠTINI TUZLANSKOG KANTONA
VLADI TUZLANSKOG KANTONA
MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA
TUZLANSKOG KANTONA
NADZORNOM ODBORU JAVNOG PREDUZEĆA «ŠUME TUZLANSKOG KANTONA» d.d.
UPRAVI JAVNOG PREDUZEĆA «ŠUME TUZLANSKOG KANTONA» d.d.**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Javnog preduzeća «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj (u daljem tekstu – Društvo), i to Bilansa stanja na dan 31.12.2006. godine, te povezanih Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1 do 4. Za ove izvještaje odgovorna je Uprava Društva. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije, o čemu je konstatovano na stranicama od 5 do 20.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH («Sl.novine FBiH»br: 22/06), međunarodnim INTOSAI standardima o reviziji i revizorskim standardima Međunarodne federacije računovođa. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da ista pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je obuhvatila i procjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vlastitih računovodstvenih politika, ocjenu primjene ostalih važećih propisa i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Provedenom revizijom, utvrdili smo da:
 - nakon početnog priznavanja stalnih sredstava Društvo nije procjenjivalo njihovo eventualno umanjenje, niti je vršilo procjenu nadoknadive vrijednosti, kako nalaže Međunarodni računovodstveni standard 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. U okviru nekretnina, postrojenja i opreme priznata je i imovina u vrijednosti od 311.307 KM, za koju je izvjesno da Društvo od iste neće imati ekonomske koristi. Radi toga, iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2006. godine u vrijednosti od 3.480.149 KM može značajno odstupati od vrijednosti koju treba utvrditi primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnih računovodstvenih standarda, o čemu je šire pojašnjeno u tački 5.3. izvještaja;

- od ukupno iskazanih potraživanja od kupaca u iznosu od 1.547.072 KM, značajan iznos od 728.060 KM odnosi se na utužena potraživanja za koja nije izvršena ispravka, u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima. Ova potraživanja iz ranijeg perioda, preuzeta od prednika Društva, prema važećim računovodstvenim pravilima trebalo je iskknjižiti na teret rashoda, o čemu je pojašnjeno u tački 5.5. izvještaja;
4. Po našem mišljenju, osim za efekte navedene u tački 3, finansijski izvještaji Javnog preduzeća «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj daju istinit i fer pregled u svim značajnim aspektima o položaju i finansijskim rezultatima poslovanja za godinu koja je završila 31.12.2006.
5. Pored iznesenog mišljenja, skrećemo pažnju da:
- Društvo nije otvorilo poseban račun za prostu biološku reprodukciju i ne izdvaja na propisani način sredstva za ovu namjenu, što se izričito zahtijeva članom 26. Zakona o šumama;
 - Društvo obračunava sredstva za proširenu reprodukciju, ali propisani dio sredstava nije u potpunosti uplatilo u Budžet Federacije BiH. Od stupanja na snagu Zakona o šumama sredstva namijenjena Federaciji BiH obračunata su u iznosu od 329.147 KM, a uplaćena u iznosu od 40.188 KM.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

BILANS STANJA
na dan 31.12.2006. godine

O p i s	- u KM -	
	2006.	2005.
UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		
DUGOROČNA IMOVINA	3.835.672	4.014.906
Stalna nematerijalna sredstva	2.091	3.482
Računarski programi – software		3.482
Druga (u pripremi i ostala) stalna nematerijalna sredstva	2.091	
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.480.149	3.608.274
Zemljišta	837.078	837.078
Građevinski objekti	1.141.505	1.185.884
Postrojenja i oprema	1.028.934	1.016.845
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	472.632	568.467
Biološka imovina	72.496	70.908
Dugoročna razgraničenja	280.936	332.242
KRATKOROČNA IMOVINA	3.450.355	3.649.920
Zalihe sirovina i mater., rezervnih dijelova i sitnog invent.	1.491.562	1.398.619
Kupci	1.547.072	2.122.558
Druga kratkoročna potraživanja	72.335	118.778
Žiro i tekući računi	330.416	3.586
Otvoreni akreditivi	3.055	1.756
Blagajna	543	1.151
Aktivna vremenska razgraničenja	5.372	3.472
IMOVINA SREDSTVA (AKTIVA)	7.286.027	7.664.826
Vanbilansna evidencija	1.071.338	827.269
KAPITAL	3.135.840	2.958.444
Upisani kapital	2.467.711	2.467.711
Ostale rezerve	48.842	31.103
Akumulirana dobit	619.287	459.630
OBAVEZE	4.150.187	
Dugoročne obaveze	1.208.470	1.665.854
Dugoročni krediti	1.187.731	1.631.290
Ostale dugoročne finansijske obaveze	20.739	34.564
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	1.079.307	779.126
Druga dugoročna razgraničenja	48.494	
Dugoročna rezervisanja	1.030.813	779.126
Kratkoročne obaveze	1.462.346	2.261.402
Kratkoročni krediti	130.482	130.482
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	1.476	0
Obaveze prema dobavljačima	345.448	580.485
Obaveze za PDV	86.383	
Obaveze za poreze i doprinose	153.182	451.385
Druge kratkoročne obaveze	745.375	632.221
Pasivna vremenska razgraničenja	400.064	466.829
KAPITAL I OBAVEZE – UKUPNO (PASIVA)	7.286.027	7.664.826
Vanbilansna evidencija	1.071.338	827.269

Bilans stanja potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Revidirane finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane organa upravljanja, i to: Nadzornog odbora, na sjednici održanoj 30.03.2007. godine i Skupštine dioničara, održane 30.05.2007. godine.

BILANS USPJEHA
za godinu koja je završila 31.12.2006.

O p i s	- u KM -	
	31.12.2006.	31.12.2005.
Prihodi od prodaje	13.626.609	11.958.525
Troškovi prodaje	14.129.376	12.347.276
Usklađivanje vrijednosti zaliha		
Bruto gubitak	502.767	388.751
Troškovi distribucije		
Troškovi uprave i administracije	864.534	1.002.265
Drugi operativni rashodi	564	403
Gubitak od operativnih aktivnosti	1.367.865	1.391.419
Prihodi od financiranja	79	1.658
Dobici od prodaje stalne imovine		
Ostali prihodi	2.749.481	3.416.928
Rashodi od financiranja	90.707	311.093
Drugi finansijski rashodi	0	1.521.052
Gubici od umanjenja stalne imovine	962.455	0
Ostali rashodi	151.137	86.382
Dobit prije poreza	177.396	108.640
Gubitak prije poreza		

Bilans uspjeha potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Revidirane finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane organa upravljanja, i to: Nadzornog odbora, na sjednici održanoj 30.03.2007. godine i Skupštine dioničara, održane 30.05.2007. godine.

IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
za 2006. godinu, zaključno sa 31.12.2006.

O p i s	Oznaka	- u KM -	
		IZNOS tekuća godina	IZNOS prethodna godina
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti			
1. Neto dobitak		177.396	108.640
Usklađivanje za:			
2. Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	1.391	1.391
3. Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4. Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	357.184	343.848
5. Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	(6.337)	-
6. Svega 2 do 5		352.238	345.239
7. Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	(92.943)	(274.390)
8. Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	575.486	1.210.589
9. Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	46.443	-
10. Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(1.900)	1.967
11. Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(235.037)	(438.361)
12. Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	(97.190)	(990.097)
13. Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(66.765)	(76.061)
14. Svega 7 do 13		128.094	(566.353)
15. A. Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti (1+6+14)		657.728	(112.474)
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti			
16. Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	- (+)	(92.281)	-
17. Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	- (+)	(402.329)	(107.211)
18. Sticanje (otuđenje) udjela u ovisnim društvima	- (+)		
19. Sticanje (otuđenje) udjela u pridruženim društvima	- (+)		
20. Dati zajmovi (povrat zajmova) pravnim licima u grupi	- (+)		
21. Dati zajmovi (povrat zajmova) drugim povezanim pravn.licima	- (+)		
22. Sticanje (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)		
23. Dati zajmovi (povrat zajmova) drugim pravnim licima	- (+)		
24. Ostali novčani tokovi od ulagačkih aktivnosti	- (+)		
25. B. Neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti (16 do 24)		(494.610)	(107.211)
Novačni tok od finansijskih aktivnosti			
26. Primici od izdav.dionica I ost.oblika form.i povećanja kapitala	+		
27. Otkup (iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	-		
28. Nabavka (prodaja) vlastitih dionica	- (+)		
29. Primljena – pozajmljena sredstva	+	200.000	321.487
30. Povrat pozajmljenih sredstava	-	643.559	149.999
31. Ostali novčani tokovi od finansijskih aktivnosti	- (+)	607.962	47.012
32. C. Neto novčani tok od finansijskih aktivnosti (26 do 31)		164.403	218.500
33. Neto povećanje (smanjenje) novca na rač. i u bl. (A+B+C)		327.521	(1.185)
34. Početno stanje novca na računu i u blagajni		6.493	7.678
35. Konačno stanje novca na računu i u blagajni		334.014	6.493
36. Neto povećanje (smanjenje) novca na rač. i u blag. (35-34)		327.521	(1.185)

Izveštaj o gotovinskim tokovima potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Revidirane finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane organa upravljanja, i to: Nadzornog odbora, na sjednici održanoj 30.03.2007. godine i Skupštine dioničara, održane 30.05.2007. godine.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za godinu koja je završila 31.12.2006. godine

- u KM -				
O p i s	Upisani vlasnički kapital	Ostale rezerve	Akumulirana- neraspor.dobit	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2004.	2.467.711	20.239	361.854	2.849.804
Učinci revalorizacije				
Revaloriz. stalnih sredstava				
Neto (dobitak) gubitak razd.				
Raspored dobiti (gubitka)	10.864	97.776	108.640	10.864
Ostala smanj. vlasn.kapitala				
Stanje na dan 31.12.2005.	2.467.711	31.103	459.630	2.958.444
Izdavanje dion. i ost.pov.kap.				
Revaloriz.stalnih sredstava				
Neto dobit razdoblja				
Neto gubitak razdoblja				
Raspored dobiti	17.793	159.657	177.396	17.793
Raspored gubitka				
Objavljene dividende i drugi oblici raspodj.dobiti i pokr.gubit.				
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.				
Stanje na dan 31.12.2006.	2.467.711	48.842	619.287	3.135.840

Izveštaj o promjenama u kapitalu potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Revidirane finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane organa upravljanja, i to: Nadzornog odbora, na sjednici održanoj 30.03.2007. godine i Skupštine dioničara, održane 30.05.2007. godine.

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
Javnog preduzeća «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj
za 2006. godinu**

1. UVOD

Javno preduzeće «Šume Tuzlanskog kantona» osnovano je i registrovano krajem 1999. godine, kao pravni sljedbenik ranijih šumskih preduzeća na području Tuzlanskog kantona. Osnivač pravnog subjekta je Skupština Tuzlanskog kantona. Na osnovu Zakona o šumama («Sl.novine Federacije BiH» br: 20/02, 29/03, 37/04), Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj: U/I-1525/02, od 31.12.2002. godine, izvršen je upis osnivanja Dioničkog društva «Šume Tuzlanskog kantona» Kladanj, kao pravnog sljedbenika JP «Šume Tuzlanskog kantona» Tuzla. Rješenjem Općinskog suda u Tuzli broj: U/I-1105/05, od 10.08.2005. godine, usklađen je naziv pravnog lica prema Zakonu o javnim preduzećima, od kada isti posluje pod nazivom Javno preduzeće «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj.

Skraćeni naziv subjekta je JP «Šume TK-a» d.d. Kladanj (u daljem tekstu – Društvo).

Vrijednost upisanog kapitala Društva iznosi 2.467.711 KM. U strukturi kapitala 1.258.533 KM ili 51 % čini državni kapital, dok se 1.209.178 KM ili 49 % odnosi na dionički kapital.

Osnovna djelatnost Društva je gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u cjelini, a podrazumijeva uzgoj, zaštitu šuma i iskorištavanje šuma, razne šumarske usluge, lov i briga o divljači. Prema Zakonu o šumama, šumarstvo je djelatnost od posebnog društvenog interesa. Ova djelatnost ostvaruje se provođenjem mjera u gospodarenju šumama i šumskim zemljištem, kojima se uz ekološku ravnotežu osigurava trajno održavanje i obnova šuma i uslova za ostvarivanje proste i proširene biološke reprodukcije šuma, na način i pod uslovima propisanim istim Zakonom. Društvo je registrovano i za uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala, uzgoj životinja, trgovinu na veliko drvetom, šumarske usluge, visokogradnju i niskogradnju i ostalo iz strukture registrovane djelatnosti.

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na području Tuzlanskog kantona obuhvata 80.105 ha. Obzirom da je 7.670 ha površina uzurpirano (sporne površine), a 12.604 ha minirano, Društvo trenutno gospodari površinom od 59.831 ha. Najznačajniji dio od 42.122 ha obuhvata područje visokih šuma i šumskih kultura, 9.050 ha odnosi se na izdanačke šume, a preostalih 8.659 ha obuhvata ostale površine.

Društvo posluje kao jedinstven pravni subjekt. Poslove iz registrovane djelatnosti obavlja putem četiri šumska gazdinstva: «Konjuh» Kladanj, «Sprečko» Živinice, «Majevičko» Srebrenik, «Vlaseničko» Kladanj i Direkcije. Šumska gazdinstva posluju kao poslovne jedinice, bez statusa pravnog lica. Iste u svom sastavu imaju stručne službe i šumarije U okviru Direkcije su Uprava i četiri odjela: Odjel za tehničke poslove, Odjel za ekonomsko-finansijske poslove, Odjel za pravne poslove i Odjel za internu reviziju.

Organizacija rada uređena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Sjedište Društva je u Kladnju, u ulici Fadila Kurtagića br.1.

Na dan 31.12.2006. godine, u Društvu je bilo zaposleno 526 radnika, od čega 80 na određeno vrijeme.

2. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa primjenjivim okvirom izvještavanja kao i važećoj zakonskoj regulativi, jesu li tačno, realno i objektivno iskazani prihodi, rashodi, sredstva, obaveze i kapital, jesu li provedene sve potrebne procedure u vezi trošenja sredstava i da li je Skupština kantona, kao osnivač, o svemu pravovremeno obaviještena.

Cilj revizije je i izražavanje mišljenja o osnovanosti, dokumentiranosti i transparentnosti trošenja sredstava u okviru propisanih i datih ovlaštenja, kao i ocjena računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima. Poseban naglasak dat je na ocjenu adekvatnosti poduzetih mjera od strane Uprave u provođenju i postizanju postavljenih ciljeva.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitali smo planirane procese vezane za zakonsku usklađenost, upravljanje, rukovođenje i planiranje, značajnija sredstva i obaveze, kapital, prihode i karakteristične rashode, kao i procedure javnih nabavki.

Revizija je takođe uključila i davanje preporuka za daljnji rad sa posebnim naglaskom na što efikasnije i ekonomičnije poslovanje, racionalno korištenja sredstava i zaštitu imovine.

Svi iznosi u Izvještaju iskazani su u KM.

3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po prvi put provodi reviziju finansijskih izvještaja Javnog preduzeća «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj i usklađenosti iskazanih iznosa u izvještajima sa važećim propisima. Reviziju finansijskih izvještaja od 2002. godine obavlja vanjski revizor, koji je obavio i reviziju finansijskih izvještaja za 2006. godinu.

4. REZIME

Zakon o šumama još uvijek nije u potpunosti implementiran na području Tuzlanskog kantona, ali ni u Federaciji BiH. Šumarski program koji treba da definiše politiku šumarstva nije donesen od strane Parlamenta.

Preduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na području Kantona formirano je 1999. godine, prije stupanja na snagu federalnog Zakona o šumama. U administrativnim granicama Kantona formirana su četiri šumskogospodarska područja i za ista su urađene šumskogospodarske osnove. Poslovi gospodarenja nad šumama i šumskim zemljištem ugovorom su preneseni na Društvo. Istim ugovorom na Društvo su preneseni i poslovi obezbjeđenja neposredne zaštite šuma, koji su prema Zakonu isključivo u nadležnosti kantonalne uprave za šumarstvo. Radi toga na području Tuzlanskog kantona još uvijek nije razdvojena funkcija upravljanja i gospodarenja šumama.

Društvo nije otvorilo poseban račun za prostu biološku reprodukciju, što se izričito zahtijeva članom 26. Zakona o šumama. Sredstva za proširenu reprodukciju se obračunavaju, ali se obračunati dio sredstava namijenjenih Federaciji BiH nije u cjelosti uplatilo u Budžet FBiH. Od ukupno obračunatih sredstava namijenjenih Federaciji BiH u iznosu od 329.147 KM, u Budžet FBiH uplaćeno je 40.188 KM.

Društvo je u bilansu iskazalo stanove u vrijednosti od 311.397 KM, iako je izvjesno da od istih neće imati ekonomske koristi. Radi toga je ova pozicija u bilansu nerealna. Prema važećim propisima o privatizaciji, stanovi su trebali biti isknjiženi iz Aktivnog podbilansa i iskazani u Neutralnom podbilansu.

Nakon početnog priznavanja nekretnina postrojenja i opreme, Društvo nije procjenjivalo postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadbive vrijednosti za takva sredstva, kako nalaže MRS 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Stoga je izvjesno da priznata i iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2006. godine može značajno odstupati od njihove fer vrijednosti koju treba utvrditi primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnih računovodstvenih standarda. Radi toga ni mi nemamo elemenata i dokaza da potvrdimo da je iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme realno iskazana i da se radi o imovini od koje će Društvo u narednim periodima imati ekonomske koristi.

Od ukupno iskazanih potraživanja od kupaca u iznosu od 1.547.072 KM, značajan iznos od 728.060 KM odnosi se na utužena potraživanja za koja nije izvršena ispravka, u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima. Iako se radi o potraživanjima iz ranijeg perioda, koje je Društvo preuzelo od svojih prednika, ista je prema važećim računovodstvenim pravilima trebalo isknjižiti na teret rashoda. Radi toga, za navedeni iznos, ukupna potraživanja u finansijskim izvještajima nisu realno iskazana.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. Osnivanje i usklađenost poslovanja sa zakonima

Osnivanje Društva

Javno preduzeće «Šume Tuzlanskog kantona» osnovano je na osnovu kantonalnog Zakona o šumama iz 1999. godine, kao pravni sljedbenik JP «Birač» Vlasenica – Turalići, DP «Svatovac» Živinice i DD «Miljevica» Kladanj. Osnivač pravnog subjekta je Skupština Tuzlanskog kantona sa osnivačkim kapitalom u obliku novca u iznosu od 70.000 KM. Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj: U/I-2640/99, od 30.12.1999. godine, Društvo je registrovano kao javno preduzeće radi ostvarivanja posebnog društvenog interesa u gazdovanju šumama i šumskim zemljištem na području Tuzlanskog kantona.

U 2000. godini, sačinjen je i odobren Početni bilans, a 11.06.2001. godine, Upravni odbor Kantonalne agencije za privatizaciju donio Odluku o odobravanju Programa privatizacije i početnog bilansa. Rješenjem Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona od 23.08.2001.godine, o odobrenju korigovanog početnog bilansa utvrđeno je da se u strukturi ukupnog kapitala od 2.467.711 KM, dio u vrijednosti od 368.734 KM odnosi na dionički kapital. Istim Rješenjem, Kantonalna agencija za privatizaciju odobrena je prodaja dijela državnog kapitala u nominalnom iznosu od 840.444 KM.

Odobreni iznos državnog kapitala privatiziran po Zakonu o privatizaciji preduzeća prodat je u procesu javne ponude dionica – drugi krug, objavljenom krajem 2001. godine.

Na osnovu rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju o odobrenju upisa izvršene privatizacije, Rješenjem Komisije za vrijednosne papire FBiH, od 23.10.2002. godine, odobren je upis izvršene djelimične privatizacije Javnog preduzeća «Šume Tuzlanskog kantona» u nadležni sudski registar.

Osnivači privrednog društva, istovremeno i vlasnici ukupnog kapitala su dioničari prema Listi dioničara utvrđenih u skladu sa Rješenjem Kantonalne agencije za privatizaciju od 21.12.2001. godine i Listi dioničara utvrđenoj po osnovu prethodno utvrđene vlasničke transformacije, čija su imena navedena i u listi vlasnika vrijednosnih papira.

Mi nismo vršili reviziju provedenog postupka privatizacije, radi čega nismo ni u mogućnosti potvrditi njegovu osnovanost i pravilnost. Činjenica je da su o svemu ovome donesena naprijed navedena, pravosnažna rješenja nadležnih organa i institucija.

Na osnovu naprijed navedenih rješenja, a u skladu sa Zakonom o šumama («Sl.novine Federacije BiH» br: 20/02, 29/03, 37/04), Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj: U/I-1525/02, od 31.12.2002. godine, izvršen je upis osnivanja Dioničkog društva «Šume Tuzlanskog kantona» Kladanj, kao pravnog sljedbenika JP «Šume Tuzlanskog kantona» Tuzla.

Rješenjem o upisu promjena u sudski registar kod Općinskog suda u Tuzli broj: U/I-1105/05, od 10.08.2005. godine, o usklađivanju naziva preduzeća u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima, upisano je Javno preduzeće «Šume Tuzlanskog kantona» d.d. Kladanj.

Rješenje o upisu u registar emitenata kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH doneseno je 27.10.2005. godine.

Usklađenost poslovanja sa zakonima

Zakonom o šumama (u daljem tekstu – Zakon) donesenim 2002. godine, uređeno je očuvanje i zaštita šuma, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu, upravljanje šumama, finansiranje njihove obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije BiH, nadzor nad njegovim provođenjem, kaznena i druga pitanja vezana za upravljanje šumama. Prema istom Zakonu, državne šume su u vlasništvu Federacije BiH. U ostvarivanju prava po osnovu vlasništva Federaciju BiH zastupa Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu – Federalno ministarstvo). Šumama i šumskim zemljištem upravlja Federalna uprava i kantonalne uprave. Gospodarenje je u nadležnosti kantonalnih šumsko privrednih društava. Poslove gospodarenja šumama i šumskim zemljištem, Federalno ministarstvo ugovorom prenosi na kantonalna ministarstva, a ista na šumsko privredna društva. Gospodarenje šumama treba da se vrši na osnovu šumsko privredne osnove na uređajni period od 10 godina, na koju saglasnost daje Federalno ministarstvo.

Za postizanje ciljeva Zakona propisano je koje dokumente treba da usvoji Parlament Federacije, a koje Federalno i kantonalna ministarstva, kao i šumarske uprave oba nivoa. Zakonom je uređeno upravljanje i gospodarenje šumama, što obuhvata očuvanje i zaštitu šuma i njihovih funkcija, kao i opća politika šumarstva i politika gospodarenja, osnivanje šumarskih institucija, finansiranje i nadzor.

Provedenom revizijom implementacije Zakona o šumama utvrdili smo da:

- **Parlament Federacije BiH još uvijek nije usvojio Šumarski program Federacije BiH**, koji definiše opću politiku šumarstva i politiku gospodarenja sa divljači za područje Federacije BiH. Za izradu i pripremu ovog programa odgovorno je Federalno ministarstvo. Program se sastoji iz dva dijela: opći dio koji usvaja Parlament FBiH i izvedbeni dio, koji usvaja Vlada FBiH. Za pripremu Nacrta ovog programa zadužena je Federalna uprava za šumarstvo, koja bi trebala dobiti podatke od kantonalnih uprava za šumarstvo. Kantonalne uprave za šumarstvo nisu formirane u svim kantonima, a tamo gdje jesu, poslovanje istih nije usklađeno sa Zakonom. Uprave uglavnom nisu preuzele poslove čuvanja šuma, odnosno, lugarsku službu koja uključuje i kontrolu sječe šuma. Rok za formiranje kantonalnih uprava bio je šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona. Posljedica neprovođenja istog Zakona je da Federacija BiH nema opće politike šumarstva, što znači da nisu stvoreni svi potrebni uslovi i pretpostavke za uspješno upravljanje i gospodarenje šumama.

Shodno naprijed navednom, pravo na upravljanje i gospodarenje šumama Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu – Kanton) treba da se ostvaruje preko nadležnog resornog ministarstava i šumarske uprave.

Preduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na području Kantona formirano je 1999. godine, skoro tri godine prije stupanja na snagu federalnog Zakona o šumama. U administrativnim granicama Kantona formirana su četiri šumskogospodarska područja. Za sva područja izrađene su šumskogospodarske osnove. Na iste je saglasnost dalo Federalno ministarstvo. U skladu sa Zakonom o šumama, Federalno ministarstvo je poslove gospodarenja nad šumama i šumskim zemljištem u administrativnim granicama Kantona prenijelo na resorno kantonalno ministarstvo. Ugovorom zaključenim u Tuzli 17.07.2004.godine, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu – Kantonalno ministarstvo) je preuzete poslove gospodarenja prenijelo na Društvo.

Pored Zakonom propisanih poslova, Ugovorom sa Kantonalnim ministarstvom na Društvo su preneseni i poslovi koji su prema istom Zakonu isključivo u nadležnosti Kantonalne uprave za šumarstvo. Radi se o poslovima obezbjeđenja neposredne zaštite šuma putem organizovane čuvarske službe. Čuvari šuma koji bi trebali da štite šume od bespravnog korištenja od svih, pa i od samog preduzeća u kojem su uposleni, uposleni su u Društvu. Sporazumom između Kantonalne uprave za šumarstvo i Društva, regulisano je finansiranje dijela troškova nastalih obavljanjem poslova čuvanja šuma, u visini od 30 % od ukupnih troškova. Međutim, **posljedica** neuspostavljanja čuvarske službe na Zakonom propisani način, pored ostalog ukazuje da na području Tuzlanskog kantona još uvijek **nije razdvojena funkcija upravljanja i gospodarenja** šumama.

U skladu sa Zakonom o šumama, Kantonalno ministarstvo je posebnim Ugovorom, od 20.07.2004. godine, na Društvo prenijelo i stručne poslove gospodarenja privatnim šumama. U 2005. godini, preuzeti su zaposlenici općinskih službi koji su do tada obavljali poslove privatnih šuma i potrebna dokumentacija. Ovi poslovi obavljaju se u okviru posebne službe u Sektoru tehničkih poslova, a računovodstveno se prate kao zasebna organizaciona jedinica. Finansijska sredstva neophodna za obavljanje poslova gospodarenja privatnim šumama u cjelosti se obezbjeđuju Budžetom Tuzlanskog kantona, shodno Sporazumu potpisanom 10.02.2005. godine. Površina privatnih šuma na području Tuzlanskog kantona je cca 45.000 ha.

U pogledu izvršenja ostalih propisanih obaveza iz Zakona o šumama, revizijom smo utvrdili da:

- **Društvo nije otvorilo poseban račun za prostu biološku reprodukciju i ne izdvaja posebno sredstva, što se izričito zahtijeva članom 26. Zakona o šumama.** Zakonom propisano izdvajanje po stopi od 15 % na ostvareni prihod od prodaje drvnih sortimenata pravilno se obračunava, ali se sredstva ne izdvajaju na poseban račun. Za namjensku kontrolu utroška ovih sredstava, prema propisima, zadužene su federalna i kantonalna šumarska inspekcija. Po ovom osnovu, u 2006. godini rezervisano je 2.040.010 KM, a utrošeno 1.846.478 KM;
- **Društvo obračunava i sredstva za proširenu reprodukciju po stopi od 3 % na prihode od prodaje drvnih sortimenata, ali obračunati dio ovih sredstava nije u cjelosti uplatilo u budžete Kantona i Federacije BiH. Od ukupno obračunatih sredstava u iznosu od 1.270.627 KM, u Budžet Kantona uplaćena je obaveza iz prethodne godine u iznosu od 408.002 KM, dok je u Budžet Federacije uplaćena samo obaveza iz 2002. godine, u iznosu od 40.188 KM.**

Društvo je uskladilo svoje poslovanje i u potpunosti implementiralo Zakon o javnim preduzećima u Federaciji BiH ("Sl.novine Federacije BiH" br: 8/05). Donesen je trogodišnji plan poslovanja, usvojen etički kodeks. Imenovan je Odbor za reviziju, sistematizovan Odjel za internu reviziju. U postupku predmetne revizije imenovan je direktor.

Preporuke Upravi:

u potpunosti i dosljedno postupiti u skladu sa Zakonom o šumama, otvoriti poseban račun za prostu biološku reprodukciju i sredstva za ove namjene izdvajati na propisani način, propisani dio sredstava namjenjenih za proširenu reprodukciju u potpunosti uplaćivati u budžete Kantona i Federacije BiH,

5.2. Upravljanje, rukovođenje i planiranje

Upravljanje i rukovođenje

U skladu sa važećim zakonima i Statutom, organi Društva su:

Skupština dioničara,
Nadzorni odbor,
Uprava, kao organi upravljanja i
Odbor za reviziju, kao poseban organ.

Skupština dioničara

Skupštinu Društva čine dioničari. Ukupan broj dioničara prema listi dioničara Registra vrijednosnih papira Federacije BiH d.d. Sarajevo iznosi 674. PIF «Bonus» posjeduje 4,23 % vlasničkih udjela, jedan dioničar iz Kladanja 0,86 %, drugi 0,61 %, a ostali dioničari ispod 0,50 %. Dana, 26.05.2006. godine, održana je peta sjednica Skupštine dioničara. Na istoj sjednici donesene su odluke vezane za ostvarene rezultate poslovanja u 2005. godini i odluke o visini naknade za Nadzorni odbor i Odbor za reviziju. Za predsjednika Nadzornog odbora mjesečna naknada utvrđena je u visini jedne prosječne plaće u FBiH, a za članove Nadzornog odbora 80 % od prosječne plaće u FBiH. Visina mjesečne naknade za predsjednika Odbora za reviziju utvrđena je u iznosu od 250 KM, a za članove Odbora 200 KM.

Dana, 29.05.2007. godine, održana je šesta po redu sjednica Skupštine Društva. Na toj sjednici, usvojeni su Izvještaj o poslovanju, uz Izvještaj neovisnog revizora za 2006. godine, izvještaji o radu Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, donesena Odluka o rasporedu dobiti i usvojen Plan poslovanja za 2007. godinu.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor od sedam članova imenovala je Skupština dioničara na sjednici održanoj 28.05.2004. godine. U izvještajnom periodu održano je devet sjednica Nadzornog odbora.

Na sjednicama Nadzornog odbora razmatrani su prijedlozi normativnih akata i svih značajnijih odluka (o godišnjem popisu, ispravkama potraživanja, rasporedu dobiti, donošenju ŠPO, usvajanju projekata za izvođenje radova u šumarstvu, cjenovnici), zapisnici Odbora za reviziju, izvještaji o poslovanju, izvještaji o sklopljenim ugovorima o javnim nabavkama, o čemu su donesene i odgovarajuće odluke;

Uprava

Upravu čine direktor, tri izvršna direktora i četiri direktora šumskih gazdinstava. Odlukom Nadzornog odbora od 23.03.2005. godine, imenovan je direktor Društva. I izvršni direktori i direktori šumskih gazdinstava, imenovani su tokom 2005. godine. Sa direktorom i ostalim članovima Uprave sklopljeni su pojedinačni ugovori.

U skladu sa članom 143. Statuta, direktor je prenio ovlaštenja za obavljanje poslova iz nadležnosti na izvršne direktore i direktore šumskih gazdinstava.

Uprava radi u skladu sa Poslovníkom o radu. Sjednice se održavaju dva puta u mjesecu. O tome se vode zapisnici. Uvidom u zapisnike sa sjednice, utvrdili smo da se u 2006. godini raspravljalo o analizi izvršenja zaključaka, mjesečnoj proizvodnji i realizaciji, izvršenju šumsko-uzgojnih radova, sprovođenju javnih nabavki, utvrđivanju osnovice za obračun mjesečne plaće, o čemu su donošeni odgovarajući zaključci i odluke. O svemu ovome redovno je informisan i Nadzorni odbor.

U julu 2005. godine, Uprava je donijela Uputstvo o procedurama kolanja dokumentacije i rokovima dostave iz finansijsko-računovodstvene oblasti. Ovim aktom uspostavljene su jedinstvene procedure vezane za sadržaj, nastanak, kolanje, signiranje i upućivanje internih i eksternih dokumenata u fazu knjigovodstvenog evidentiranja, uz preciziranje rokova, a sve u svrhu uspostave kvalitetnog sistema kontrole i izvještavanja. Pored

lica koji su po funkciji odgovorni, poštivanje ovih procedura do uspostavljanja Odjela za internu reviziju u nadležnosti je interne kontrole. U 2006. godini, ove poslove obavljali su tehnički i finansijski kontrolori. Poslovi su bili sistematizovani odvojeno, u okviru posebnih odjela.

Cijenimo da je neophodno napomenuti da su date kvalifikacije u mišljenju posljedica finansijskih transakcija nastalih u ranijem periodu. Međutim, bez obzira na naslijeđeno stanje, Uprava ima obavezu da poslovanje u potpunosti dovede u važeće zakonske okvire. Provedenom revizijom uvjerali smo se da su u proteklom periodu od strane Uprave poduzete značajne mjere i aktivnosti na rješavanju preuzetih otvorenih stavki od prednika Društva i unapređenju rada u svim procesima poslovanja. Rezultati su evidentni.

Odbor za reviziju

Odlukom Skupštine dioničara od 31.05.2005. godine, imenovan je Odbor za reviziju od tri člana.

U skladu sa propisanim nadležnostima, Odbor za reviziju je svoje aktivnosti u 2006. godini usmjerio na pregled poslovnih evidencija i potrebne dokumentacije prije sastavljanja finansijskih izvještaja, sa posebnom pažnjom na analizu i ocjenu pojedinih procesa poslovanja, usklađenosti akata sa važećim propisima i poštivanje propisanih procedura, oslanjajući se, koristeći i uvažavajući nalaze internih kontrolora. Aktivnosti Odbora bile su usmjerene i na analizu i razmatranje provedenih postupaka i procedura javnih nabavki. O svemu ovome, vođeni su zapisnici. Izvještaji su redovno dostavljani Nadzornom odboru.

Planiranje

Godišnji planovi donose se na osnovu šumskogospodarskih osnova i projekata za izvođenje. Šumsko gospodarske osnove donesene su za sva četiri šumskogospodarska područja na prostoru Tuzlanskog kantona. Urađeni su i projekti za izvođenje. U decembru 2005. godine, donesen je Trogodišnji plan. Plan poslovanja za 2006. godinu donesen je u propisanom roku. Najznačajniji dio Plana odnosi se na plan šumsko uzgojnih radova i zaštite šuma, plan sječa, plan investicionih ulaganja i finansijski plan.

Finansijski pokazatelji uspješnosti poslovanja planirani su i ostvareni kako slijedi:

	Planirano 2006.	Ostvareno 2006.	Ostvareno 2005.
Ukupan prihod	15.791.368	16.376.169	15.377.111
Ukupni rashodi	15.573.415	16.198.773	15.268.471
Dobit	217.953	177.396	108.640

U 2006. godini, planirane veličine i kategorije nisu u potpunosti realizovane. Pošumljavanje je izvršeno na površini od 204 ha i za 26 % premašilo plan. Planirani obim sječa nije realizovan. Iako mogući dozvoljeni plan sječa (etat) u neto masi iznosi 288.812 m³, ni planirani obim od 230.219 m³, nije realizovan. Posječeno je ukupno 205.219 m³, koliko je i realizovano-prodato. Osnovni razlog neispunjenja godišnjeg plana sječa predstavlja faza izvoza (iznosa) iz šume uzrokovana propisanim procedurama javnih nabavki, slaboj ponudi pružaoca usluga za ove poslove i njihovoj nedovoljnoj tehničkoj opremljenosti. I pored neispunjenja fizičkog, finansijski dio plana je ispunjen.

O izvršenju planiranih zadataka i realizaciji Plana, Uprava je redovno informisala Nadzorni odbor.

5.3. Stalna sredstva

Ukupna neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je iznosu od 3.835.672 KM. Društvo u poslovnim evidencijama i finansijskim izvještajima ne iskazuje vrijednost šuma i šumskog zemljišta. U strukturi stalnih sredstava, najveći dio u iznosu od 3.480.149 KM odnosi se na nekretnine, postrojenja i opremu. Biološka imovina iskazana u vrijednosti od 72.496 KM, odnosi se na osnovno stado. Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, biološke imovine i stalnih nematerijalnih sredstava, kao i njihove promjene u 2006. godini, iskazane su kako slijedi:

Opis	Zemljište	Gradevin.	Oprema	Investicije	Biološka	Nematerij.	Ukupno
------	-----------	-----------	--------	-------------	----------	------------	--------

	objekti		u toku	imovina	ulaganja		
1. Nabavna vrijednost							
stanje na dan 31.12.2005.	837.078	3.767.437	5.133.886	568.467	89.625	12.650	10.409.143
- direktna povećanja			330.377	494.610	16.000		840.987
- prijenos sa investic. u toku				(590.445)			(590.445)
- prijenos (sa) na							
- otuđenje i rashodovanje		(64.727)	(381.685)		(11.375)		(457.787)
- ostalo							
stanje na dan 31.12.2006.	837.078	3.702.710	5.082.578	472.632	94.250	12.650	10.201.898
2. Akumulirana amortizacija							
stanje na dan 31.12.2005.		2.581.553	4.117.040		18.716	9.168	6.726.477
- amortizacija za 2006.		44.379	305.012		7.791	1.391	358.573
- prijenos (sa) na							0
- otuđenje i rashodovanje		(64.727)	(368.410)		(4.754)		(437.891)
- ostalo							
Stanje na dan 31.12.2006.	0	2.561.205	4.053.642	0	21.753	10.559	6.647.159
3. Neto knjigov. vrijednost							
Stanje na dan 31.12.2005.	837.078	1.185.884	1.016.846	568.467	70.909	3.482	3.682.666
Stanje na dan 31.12.2006.	837.078	1.141.505	1.028.936	472.632	72.497	2.091	3.554.739

Prema Pravilniku o računovodstvu i usvojenim računovodstvenim politikama, nematerijalna stalna sredstva vrednuju se i iskazuju u visini izdataka isplaćenih za njihovo pribavljanje, uključujući i troškove pozajmljivanja po tom osnovu. Procjenjeni vijek trajanja nematerijalne imovine je 5 godina. Amortizacija se obračunava korištenjem linearne metode otpisa tokom procjenjenog vijeka trajanja po stopi od 20 %. Iskazana nematerijalna sredstva odnose se na pravo na korištenje softvera.

Nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se po trošku nabavke korigovanom sa opštim indeksom cijena proizvođača industrijskih proizvoda umanjeno za akumuliranu amortizaciju i druga usklađivanja vrijednosti. Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija ostalih nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se prema vlastito utvrđenim stopama, primjenom linerne metode i korištenjem stopa kako slijedi:

	Vijek korišt. (u god.)	Stopa amort.(u %)
- Građevinski objekti	20,0 – 77,0	1,3 – 5,0
- Transportna sredstva	4,0 – 7,0	14,3 – 25,0
- Ostala oprema	2,5 – 20,0	5,0 – 40,0
- Biološka imovina (osnovno stado – konji)	11,0	9,0

U 2006. godini nabavljena su stalna sredstva (oprema) u vrijednosti od 330.377 KM (kamion, kombibus, putničko vozilo, motorne pile, el.oprema i uredski namještaj). U istoj godini, sredstva u vrijednosti od 457.787 KM rashodovana su i otpisana. Osnov za rashod su odluke organa upravljanja. Redovan godišnji popis izvršen je blagovremeno i kvalitetno. Na prijedlog popisnih komisija, usled dotrajalosti i nekorištenja, Nadzorni odbor je donio odluke o rashodovanju stalnih sredstava. Rashodovani su građevinski objekti (tibo kuće i lugarnica), u vrijednosti od 64.727 KM, oprema u vrijednosti od 381.685 KM (autobus, putničko vozilo, motorne pile, telefonska centrala) i ostala sredstva u vrijednosti od 11.375 KM.

Revizijom smo utvrdili i da je:

- **Zemljište ukupne površine 38.949 m² iskazano u vrijednosti od 837.078 KM. Procjena zemljišta izvršena je 1999. godine. Za većinu zemljišnih parcela Društvo posjeduje potrebnu vlasničku dokumentaciju, osim za parcele ukupne površine 8.501 m², radi čega iste nisu ni upisane u zemljišne knjige. I za neke značajnije građevinske objekte koje koristi (upravne zgrade u Kladnju, Tuzli, Banovićima, Gračanici, Živinicama, poslovne prostore i lugarnice), Društvo ne posjeduje vlasničku dokumentaciju. Postupci obezbjeđenja dokaza o vlasništvu su u toku.**
- **Društvo iskazalo investicije u toku u vrijednosti od 472.632 KM, od čega se najveći dio, u iznosu od 311.397 KM odnosi na stanove. Radi se o šest stanova u Kladnju koji su ugovoreni poslije rata, a završeni 2000. godine. Prema izjavama odgovornih, firma koja je izvodila stanove je u stečaju. Radi toga Društvo nikada nije dobilo upotrebnu dozvolu i sve potrebne saglasnosti, kao dokaz da su stanovi u vlasništvu preduzeća i što je uslov za njihovo aktiviranje. O ovome je raspravljao**

Nadzorni odbor. I pored zahtjeva upućenih nadležnim općinskim organima, sva potrebna dokumentacija još uvijek nije obezbjeđena.

Prema Zakonu o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Sl. novine Federacije BiH" br: 12/98), vrijednost stanova ne iskazuje se u Aktivnom, već u Neutralnom podbilansu preduzeća. Propisima o privatizaciji uređeno je da se ova imovina treba da privatizuje. Izvjesno je da Društvo od iste neće imati (skoro nikakve) ekonomske koristi. Stoga je ova pozicija u bilansu nerealna, odnosno, precijenjena.

Ostale investicije u toku odnose se na izvršena, a neokončana ulaganja u upravne zgrade. Postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje predmetnih radova dat je u poglavlju "Javne nabavke".

Društvo ima ograničenje u raspolaganju imovinom, jer je na upravnu i poslovne zgrade u Banovićima i upravnu zgradu u Gračanici upisano založno pravo u korist Investicijske banke FBiH, radi obezbjeđenja povrata kredita po ugovorima iz 2002. godine.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 280.936 KM. Ista se odnose na rezervisanja po osnovu kreditnih sredstava za rekonstrukciju šumskih puteva, u iznosu od 205.216 KM (o čemu je obrazloženo u poglavlju 5.8. Dugoročne obaveze) i rezervisanja po osnovu spora koji se vodi u vezi nabavke traktora, u iznosu od 75.719 KM.

Nakon početnog priznavanja stalnih sredstava, Društvo nije vršilo njihovo vrednovanje. Tako ni na datum bilansa, Društvo nije procjenjivalo postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, kako nalaže MRS 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Stoga je više nego izvjesno da priznata i iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može odstupati od stanja koje treba utvrditi primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno, da može doći do značajnog odstupanja njene vrijednosti od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2006. godine. Radi toga ni mi nemamo elemenata i dokaza da potvrdimo da je iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme realno iskazana, te da se radi o imovini od koje će Društvo u narednim periodima imati ekonomske koristi.

Preporuke Upravi:

radi pravilnog iskazivanja imovine po fer ili tržišnoj vrijednosti, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, uz isknjiženje stanova, izvršiti procjenu vrijednosti cjelokupne imovine, vlastitim Računovodstvenim politikama izabrati metod mjerenja stalnih sredstava nakon njihovog početnog priznavanja, kako to zahtjeva paragraf 29. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu, procjeni i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.

5.4. Zalihe

Prema Računovodstvenim politikama, zalihe se vrednuju u skladu sa MRS 2 i iskazuju po trošku nabavke ili neto prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Troškovi zaliha obuhvataju sve troškove nabavke, troškove konverzije i troškove dovođenja zaliha na lokaciju i u sadašnje stanje. Svi otpisi i ispravke priznaju se u bilansu stanja. Otpis sitnog inventara, auto guma i vlastite ambalaže vrši se metodom 50 % - og otpisa. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda procjenjuju se po cijeni koštanja, odnosno, po neto prodajnim cijenama umanjenim za troškove prodaje, zavisno što je niže. Cijena koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda utvrđuje se na bazi direktnih i pripadajućeg dijela indirektnih troškova (svi troškovi klase 3, osim troškovi uzgoja i zaštite koji se refundiraju).

U finansijskim izvještajima zalihe su iskazane u sljedećim iznosima:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Zalihe	1.491.562	1.398.619
Sirovine i materijal, rezervni djelovi i sitan inventar	223.142	247.651
Proizvodnja u toku	1.106.778	1.025.245
Gotovi proizvodi	161.427	125.349
Trgovačka roba	215	374

Zalihe drvnih sortimenata evidentiraju se količinski i vrijednosno. Mjesečno se evidentira proizvodnja drvnih sortimenata po šumarijama i šumskim gazdinstvima, o čemu se sačinjava izvještaj. Direktori gazdinstava odgovorni su za zakonito poslovanje šumarija koje posluju u sastavu istog i gazdinstva u cjelini, što uključuje i odgovornost za sve evidencije, uključujući i materijalno poslovanje. Po šumarijama su odgovorni upravnici šumarija. Svrnjenje sa materijalnim knjigovodstvom vrši se mjesečno. U finansijskom knjigovodstvu evidentiraju se zalihe sortimenata po lokacijama (šuma-panj, međustovarište, glavno stovarište), vrši zaduženje zaliha za gotove proizvode i razduženje za prodane količine gotovih proizvoda.

Obračun proizvodnje vrši se mjesečno, kada se vrši i svrnjenje sa materijalnim knjigovodstvom. Prenos troškova na proizvodnju vrše se polugodišnje i godišnje, t.j. samo na kraju obračunskog perioda. Utrošak sirovina, materijala, rezervnih djelova, sitnog inventara i ostalih potrošnih materijala vrši se po prosječnim nabavnim cijenama. Inventurne razlike utvrđuju se na kraju godine.

5.5. Potraživanja

Struktura potraživanja na dan 31.12.2006. godine data je u slijedećem pregledu:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Potraživanja	1.624.779	2.244.808
Potraživanja od ostalih kupaca	1.547.072	2.122.558
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	2.405.625	1.499.434
Potraživanja od zaposlenih	(144)	(48)
Potraživanja od državnih i drugih institucija	53.812	117.268
Ostala kratkoročna potraživanja	15.621	1.558
Ispravka vrijednosti potraživanja	(2.405.625)	(1.499.434)
Ostala potraživanja	3.046	0
Unaprijed plaćeni troškovi	5.322	658
Obračunati nefakturisani prihodi	50	2.814

Revizijom potraživanja utvrdili smo sljedeće:

- **Iako je Ugovorima o prodaji drvnih sortimenata definisana avansna uplata, iskazani saldo u iznosu od 1.547.072 KM ukazuje da se Ugovori u potpunosti ne poštuju.** Ročna struktura potraživanja od kupaca data su u slijedećem pregledu:

0 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 365 dana	preko 365 d.	Ukupna potraživanja
769.631	34.610	14.771	728.060	1.547.072

Od ukupno iskazanih potraživanja od kupaca, potraživanja preko 365 dana u iznosu od 728.060 KM odnosi se na utužena potraživanja koja nisu procijenjivana sa aspekta naplativosti, niti je po tom osnovu vršeno priznavanje rashoda za iznos koji se možda neće naplatiti. Potraživanja je Društvo preuzelo iz ranijeg perioda od svojih prednika i ista je prema važećim računovodstvenim pravilima trebalo isknjižiti na teret rashoda. Radi toga su za navedeni iznos, po našem mišljenju, koristi koje se očekuju od tih potraživanja u bilansu stanja precijenjene. Posebno ističemo da su preuzeta potraživanja od prednika bila mnogo veća, ali je Društvo u dosadašnjem periodu poslovanja, značajan dio isknjižio na teret rashoda. Ostatak potraživanja u iznosu od 819.012 KM odnosi se na potraživanja iz redovnog poslovanja do godinu dana. Najveće potraživanje, u iznosu od 432.857 KM, odnosi se na firmu "Konjuh" d.d. Živinice. Isporuka drvnih sortimenata ovom kupcu je redovna. Isti kupac u kontinuitetu vrši plaćanje, ali se iznos nenaplaćenih potraživanja već duže vremena održava na navedenom nivou. Prema izjavama članova Uprave, sa ovim kupcem postoji prećutan dogovor o ovakvoj dinamici isporuke i plaćanja t.j. naplate, obzirom da se radi o najznačajnijem kupcu Društva. Uprava posebno ističe da je od ovog kominenta dobila garanciju u iznosu od 500.000 KM koja joj je omogućila uzimanje kredita od Tuzlanske banke. Na ovim potraživanjima iskazane su i avansne fakture kupcima, izdate u decembru 2006. godine, u iznosu od 56.738 KM, za koje je istovremeno stvorena obaveza na poziciji "unaprijed plaćenih prihoda".

- Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja i njihovoj ispravci knjiže se potraživanja koja se isknjižavaju na teret rashoda, pa je zbog toga na ovim pozicijama iskazan isti saldo u iznosu od 2.405.625 KM. U toku 2006. godine, promjene na ovim pozicijama odnosile su se na isknjižavanje potraživanja od kupca «Drinjača «d.d. Kladanj u iznosu od 906.191 KM, na osnovu prijedloga popisne komisije i Odluke Nadzornog odbora.

Preporuke Upravi:

dosljedno poštivati sklopljene Ugovore o prodaji kojima je definisana avansna uplata prije isporuke, kako bi se zaštitila imovina i obezbjedilo sigurno prijecanje ekonomskih koristi u Društvo, za utužena potraživanja izvršiti njihovu ispravku u skladu sa računovodstvenim pravilima, kako bi iskazana potraživanja na istinit i fer način predstavljala ovu poziciju u bilansu stanja Društva.

5.6. Novac i novčani ekvivalenti

Novčana sredstva iskazana kao gotovina i ekvivalenti gotovine iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Gotovina i ekvivalenti gotovine	334.014	6.493
Žiro račun i tekući računi	333.464	5.334
Blagajna	542	1.151
Devizni račun	8	8

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na sredstva koja se vode na računima i u blagajni. Transakcijski računi otvoreni su kod slijedećih poslovnih banaka: Tuzlanska banka d.d. Tuzla, Unicredit Zagrebačka banka d.d., Union banka d.d. Sarajevo i Raiffeisen bank d.d. Sarajevo, filijala Tuzla.

Društvo još uvijek nije otvorilo poseban račun za prostu biološku reprodukciju, što je dužno prema Zakonu o šumama. Prema istom Zakonu, na ovaj račun treba da se izdvajaju sredstva obračunata po stopi od 15 % na ukupno ostvarene prihode iz osnovne djelatnosti u obračunskoj godini.

Preporuka Upravi:

otvoriti račun za prostu biološku reprodukciju, izdvojena sredstva za ove namjene u potpunosti prenositi na isti račun i koristi ih isključivo na način i u svrhe propisane Zakonom o šumama.

5.7. Kapital

U finansijskim izvještajima Društva, iskazan je slijedeći kapital:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Kapital	3.135.841	2.958.445
Državni kapital	1.258.533	1.258.533
Dionički kapital	1.209.178	1.209.178
Zakonske rezerve	48.842	31.103
Akumulirana dobit iz prethodnih godina	459.631	361.854
Neto dobit tekuće finansijske godine	159.657	97.776

Iskazana vrijednost državnog i dioničkog kapitala u iznosu od 2.467.711 KM, u skladu je sa vrijednosti upisanog kapitala kod Kantonalnog suda u Tuzli i Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, prema Rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju.

Društvo je od ostvarene dobiti za 2006. godinu, u zakonske rezerve izdvojilo 17.739 KM, što predstavlja 10 % iskazane neto dobiti. Ostatak od 159.657 KM je po godišnjem obračunu ostao neraspoređen i isti ima karakter nenominiranog kapitala.

5.8. Obaveze

Pod obavezama se prema Računovodstvenim politikama podrazumjevaju dugoročne i kratkoročne obaveze proistekle iz poslovanja. Dospjele dugoročne obaveze preknjižavaju se na kratkoročne najkasnije na dan godišnjeg bilansa. Trajno otpisivanje kratkoročnih obaveza vrši se po isteku roka zastarjelosti, u korist vanrednih prihoda.

U finansijskim izvještajima Društva, iskazane su slijedeće obaveze:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Obaveze	4.150.184	4.705.119
Dugoročne obaveze	2.287.776	2.444.980
Ostali dugoročni krediti	1.187.731	1.631.290
Ostale dugoročne obaveze	20.739	34.564
Dugoročna rezervisanja	1.030.812	779.126
Druga dugoročna razgraničenja	48.494	0
Kratkoročne obaveze	1.862.408	2.260.139
Ostali kratkoročni krediti	130.481	130.481
Obaveze prema ostalim dobavljačima	345.447	580.485
Obaveze prema zaposlenim	302.718	326.805
Ostale kratkoročne obaveze	1.476	28.639
Ostale kratkoročne obaveze i obaveze iz komis.i konsign.poslova	442.657	304.154
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge obaveze	153.182	422.746
Obračunata rezervisanja	400.064	466.829
Obaveze za PDV	86.383	0

Dugoročne obaveze

Od 1.187.731 KM koliko je iskazano na **dugoročnim kreditima**, 324.500 KM odnosi se na preuzeti kredit po diobenom bilansu od preduzeća «Sokolina» iz 2000. godine. Kredit nije isknjižen iz razloga što se po tom osnovu još uvijek vodi sudski spor i ne zna njegov ishod. Ostali dugoročni krediti su iz poslovanja Društva i odnose se na:

- kredit Investicijske banke FBiH namjenjen za popravku šumskih puteva koji je BiH dobila od Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA). Radi se o komisionom kreditu u iznosu od 209.854 EUR koji je implementiran putem Ureda za implementaciju projekata šumarstva. Postupak izbora izvođača proveden je od strane istog Ureda, koji je vršio nadzor nad izvođenjem radova i istima doznačio sredstva. Društvo je pismeno obaviješteno o ovim aktivnostima, jer je u obavezi da vraća isti kredit. Plaćanje anuiteta Društvo vrši iz vlastitih sredstava, polugodišnje, uz istovremeno umanjnje rezervisanih sredstava za prostu biološku reprodukciju i dugoročnih rezervisanja na stalnim sredstvima,

- lizing kod Volksbank d.d. Sarajevo, putem kojeg su nabavljene mašine i traktori u 2003. godini,

- kredit kod Tuzlanske banke u iznosu od 700.000 KM, uzet u 2005.godini, radi izmirivanja obaveza po zapisniku nadležne porezne uprave.

Provednom revizijom utvrdili smo da se:

- **Dugoročna rezervisanja** odnose se rezervisanja za prostu i proširenu reprodukciju šuma koja Društvo, u skladu sa Zakonom o šumama, obračunava (ali ne izdvaja na poseban račun) iz ukupno ostvarenih prihoda od prodaje drvnih sortimenata. Obračunata sredstva za prostu biološku reprodukciju po stopi od 15 % rezervišu se mjesečno, na osnovu ostvarenog prihoda po šumskim gazdinstvima. Po navednom osnovu, u 2006. godini, rezervisano je ukupno 2.040.010 KM, a utrošeno 1.846.478 KM. Za proširenu reprodukciju, po stopi od 3 %, rezervisano je 408.002 KM.

U 2006. godini, u Budžet Kantona uplaćena je obaveza iz prethodne godine, dok je u Budžet FBiH uplaćena samo obaveza iz 2002. godine, u iznosu od 40.188 KM. U maju 2007. godine, u Budžet Kantona uplaćeno je obračunatih i rezervisanih 326.401 KM iz prethodne godine. U Budžet Federacije BiH nije ništa uplaćeno. Obzirom da je od ukupno obračunatih sredstava namijenjenih Federaciji BiH u iznosu od 329.147 KM, u Budžet FBiH uplaćeno 40.188 KM, neizmirane obaveze prema Federaciji iznose 288.959 KM.

Sredstva za proširenu reprodukciju trebalo je koncem obračunskog perioda knjigovodstveno iskazivati kao trošak i obavezu, bez rezervisanja. Izdvojena sredstva za ove namjene trebalo je odmah uplatiti u budžete Kantona i Federacije BiH.

Kratkoročne obaveze

Ostali kratkoročni krediti u iznosu od 130.481 KM odnosi se na preuzeti kredit preduzeća "Sokolina" kod Tuzlanske banke. Obzirom da se kao i kod dugoročnog kredita, još uvijek vodi sudski spor, isti nije isknjižen iz poslovnih evidencija.

Obaveze prema dobavljačima nastale su po osnovu isporuke roba i izvršenih usluga. Ročna struktura obaveza od dobavljača data su u slijedećem pregledu:

0 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 365 dana	preko 365 d.	Ukupne obaveze
286.308	3.885	15.311	39.943	345.447

Obaveze preko 365 dana odnose se na dobavljače sa kojima su u postupku sudski sporovi.

Obaveze prema zaposlenim i obaveze za poreze i doprinose odnosile su se na neisplaćene plaće i pripadajuće doprinose za decembar 2006. godine. Obaveze su izmirene u januaru 2007. godine.

Obaveze iz komisionih i konsignacionih poslova i druge obaveze u najvećem dijelu odnose se na dobivena sredstva od Kantonalne uprave za finansiranje projekata iz Budžeta Kantona. Iskazani saldo u iznosu od 162.408 KM odnosi se na neutrošena sredstva i biće oprihodovan nakon izvršenih radova i usvajanja projekata. Iz budžeta Kantona doznačena su i sredstva za nabavku terenskih vozila za poslove privatnih šuma koja nisu odmah oprihodovana, već se u skladu sa principom sučeljavanja prihoda i rashoda, sa obaveza na prihode prenosi samo iznos obračunate amortizacije. Saldo ovih obaveza iznosi 34.667 KM. Ovdje su iskazane i obaveze po osnovu kaucija u iznosu od 217.423 KM za uredno izvršenje poslova sječe. Prema ugovorima sa dobavljačima koji vrše sječu i izvoz šuma, 10 % od iznosa ispostavljenih faktura zadržava se do okončanja svih radova. Na osnovu zapisnika stručne komisije koja cijeni da li je sječom narušen šumski red, preostali iznos fakture, koji je zadržan u vidu kaucije, uplaćuje se dobavljaču.

Obračunata rezervisanja iskazana u iznosu od 400.064 KM odnose se na obaveze za kamate po preuzetom kreditu od bivšeg preduzeća "Sokolina" u iznosu od 129.435 KM, ukalkulisane troškove toplog obroka i prevoza za decembar 2006. godine u iznosu od 123.044 KM, rezervisanja za sudske presude (na teret Društva) po osnovu naknade šteta radnicima iz osnova radnog odnosa u iznosu od 54.890 KM i rezervisanja za unaprijed naplaćene prihode po avansnim fakturama i avansoj maloprodaji u iznosu od 65.422 KM.

Preporuka Upravi:

sredstva za proširenu reprodukciju iskazivati kao obavezu tekućeg perioda, bez rezervisanja. Obračunata sredstva u potpunosti i redovno uplaćivati u budžete Kantona i Federacije BiH.

5.9. Prihodi

Prema računovodstvenim politikama Društva, prihodi se vrednuju po fer vrijednosti koja je primljena ili se potražuje. Prihodi od prodaje priznaju se na osnovu ispostavljenih faktura za prodaju drvnih sortimenata i izvršenih usluga. Prema Pravilniku o finansijskom poslovanju, obračun i fakturisanje prihoda iz redovne djelatnosti vrše šumska gazdinstva, a kontrolu finansijski kontrolori. Naplatu vrši Odjel za ekonomsko-finansijske poslove.

Ostvareni prihodi u 2006. godini su za 6,50 % veći u odnosu na prihode iz prethodne godine i za 3,71 % u odnosu na planirane.

Struktura ostvarenih prihoda bila je slijedeća:

Vrsta prihoda	31.12.2006.	31.12.2005.
Prihodi	16.376.169	15.377.111
Vrijednost prodatih proizvoda	13.581.772	11.921.857

Vrijednost pruženih usluga	39.684	29.578
Ostali prihodi od prodate robe (kafe kuhinja)	5.153	7.090
Prihodi od finansiranja (kamate)	79	1.658
Ostali prihodi, od čega:	2.749.481	3.416.928
- Prihodi od izvršenog pošumljavanja	1.551.103	1.622.624
- Subvencije, donacije i slično	646.449	251.852
- Prihodi od izvršenog pošumljavanja – projekti	242.572	103.646
- Prihodi od finans.posebni projekata za pošumljavanje	120.236	65.765
- Prihodi od zakupa	28.898	23.293
- Prihodi od penala, kazni, nagrada, odustanica i slično	26.723	6.600
- Prihodi iz ranijih godina	4.331	792.677
- Prihodi od tenderske dokumentacije	10.921	9.073
- Viškovi	14.226	78.618
- Otpisane obaveze	4.230	338.668
- Ostali nespomenuti prihodi	99.792	124.112

U strukturi ostvarenih prihoda najveći prihod ostvaren je prodajom drvnih sortimenata koji u ukupnim prihodima učestvuju sa 83 %. Prodaja drvnih sortimenata uređena je Pravilnikom o prodaji šumskih drvnih sortimenata i Jedinstvenim minimalnim Cjenovnikom proizvoda i usluga u šumarstvu, usvojenim od strane Nadzornog odbora.

Pravilnikom o prodaji šumskih drvnih sortimenata prodaja se vrši putem ugovora za sukcesivnu isporuku (godišnji ugovori), putem licitacije (javno nadmetanje, gdje je osnovni kriterij najviša cijena) i putem rejonskih lugara (maloprodaja).

Društvo je ostvarilo i značajne prihode po osnovu dotacija u iznosu od 646.449 KM, doznačene od strane Vlade Kantona, po osnovu sufinansiranja rada čuvarske službe i po osnovu Ugovora o prenošenju stručnih poslova u pogledu gospodarenja privatnim šumama.

Provedenom revizijom utvrdili smo i da je:

- Društvo značajne prihode iskazalo po osnovu izvršenog pošumljavanja u iznosu od 1.551.103 KM. Iskazani prihodi odnose se na umanjeње ukalkuliranih rezervisanja koja su prethodnim obračunskim periodima teretila troškove poslovanje. Ovakvo iskazivanje prihoda urađeno je da bi se anulirali troškovi po osnovu proste biološke reprodukcije koji su priznati tokom tekućeg obračunskog perioda. Obzirom da su obračunata rezervisanja po istom osnovu teretila troškove poslovanja i u prethodnoj godini, ovakav računovodstveni postupak provodi se isključivo radi ostvarenja ravnoteže sa (ponovo) priznatim troškovima tekućeg perioda. Dakle, i prihodi i troškovi tekućeg perioda uvećani su za isti, navedeni iznos. Mišljenja smo da ovakav način iskazivanja nije u skladu sa važećim računovodstvenim pravilima, Okvirom, MRS 18 – Prihodi i MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, jer su za isti iznos uvećani i troškovi tekućeg perioda, iako su isti već jednom, po osnovu izvršenog rezervisanja u prethodnoj godini, teretili troškove poslovanja. Posebno ako se ima u vidu da **Zakonom o šumama nije propisana obaveza rezervisanja, već je istim propisano “izdvajanje sredstava za prostu i proširenu reprodukciju”**. Radi ovakvog računovodstvenog postupka, Društvo je u 2006. godini (a i u prethodnoj), ostvarilo gubitak iz operativnih aktivnosti.

Preporuka Upravi:

vlastitim Računovodstvenim politikama urediti evidentiranje i trošenje sredstava za prostu biološku reprodukciju.

5.10. Rashodi

Prema Računovodstvenim politikama, rashodi se u bilansu uspjeha priznaju u svim slučajevima smanjenja budućih ekonomskih koristi povezanih sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza koje se mogu pouzdano izmjeriti, što je u skladu sa računovodstvenim pravilima propisanim Okvirom za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, u sklopu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Ukupni rashodi u 2006. godini su za 6,1 % veći od rashoda ostvarenih u prethodnoj godini, a za 4,0 % veći u odnosu na planirane.

Struktura ostvarenih rashoda daje se u slijedećoj tabeli:

Vrsta rashoda	31.12.2006.	31.12.2005.
----------------------	--------------------	--------------------

Rashodi	16.198.773	15.268.471
Rashodi od operativne aktivnosti, od čega:	14.994.474	13.345.056
- Troškovi prodatih proizvoda	13.804.458	12.337.188
- Troškovi obavljenih usluga	322.049	
- Nabavna vrijednost prodate robe	2.869	5.603
- Troškovi uprave i administracije	864.534	1.002.265
- Drugi operativni rashodi – po osnovu kamata	564	0
Rashodi od finansiranja – kamate po osnovu zajmova	90.707	311.092
Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine	7.531	4.486
Ostali rashodi perioda, od čega:	1.106.060	1.607.837
- Manjkovi	10	10.483
- Kazne, penali i naknade šteta	95.890	13.387
- Otpis nenaplativih potraživanja i ulaganja	954.924	707.959
- Naknadno utvrđeni rashodi iz prošlih godina	36.086	0
- Neotpisana vrijednost materijala	0	4.889
- Ostali rashodi	19.150	784.737
- Vanredni rashodi		86.382

U strukturi rashoda, najveći dio odnosi se na troškove realizovanih proizvoda. Koncem godine, prilikom izrade godišnjeg obračuna, nakon izvršenog popisa i utvrđenih zaliha proizvodnje u toku i gotovih proizvoda, vrši se obračun proizvodnje. Obračunom se vrši prenos sa proizvodnje u toku na zalihe gotovih proizvoda, a sa istih na troškove prodatih proizvoda. Na zalihama ostaju iznosi utvrđeni popisom.

Troškovi uprave, prodaje i administracije su neproizvodni troškovi nastali u Direkciji Društva i Sektoru privatnih šuma i iskazani su u iznosu od 864.543 KM.

Finansijski rashodi odnose se na kamate po kreditima Investicijske banke Federacije BiH i po osnovu lizinga kod Volksbank d.d.

Na ostalim rashodima iskazana su otpisana nenaplativa potraživanja. Na osnovu odluke Nadzornog odbora iskniženo je potraživanje od preduzeća «Drinjača» d.d. Kladanj, u iznosu od 906.191 KM. Potraživanje je nastalo u periodu 1999.-2000. godine i preuzeto je od prednika Društva. Na ovoj poziciji iskazani su i rashodi po osnovu sudskih presuda na teret Društva u iznosu od 95.890 KM.

Od ukupnih troškova poslovanja, datih u slijedećoj tabeli:

	31.12.2006.	31.12.2005.
Troškovi poslovanja	15.225.743	13.623.618
Troškovi sirovina i materijala	459.554	488.866
Troškovi energije	728.851	767.653
Troškovi rezervnih dijelova	297.297	213.710
Troškovi sitnog inventara	98.624	135.631
Amortizacija	358.575	345.239
Bruto plaće zaposlenih	6.295.957	5.627.924
Ostali troškovi zaposlenih	1.119.600	801.959
Usluge na izradi i doradi učinaka	2.552.614	1.875.455
Transportne usluge	179.588	193.035
Usluge održavanja	134.827	105.932
Zakupnine	9.435	12.113
Troškovi osiguranja	28.329	26.938
Bankarske usluge	11.875	20.348
Troškovi reprezentacije	30.849	21.481
Dnevnice i putni troškovi	29.235	21.158
Naknade radnicima i stanovništvu	279.256	622.498
Doprinosi, članarine i druga davanja	8.998	6.400
Porezi koji ne zavise od fin.rezultata i takse	24.888	16.172
PTT troškovi	36.165	48.265
Ostali troškovi poslovanja	93.212	102.318
Ukalkulisana rezervisanja za obaveze	2.448.013	2.170.523

revidirali smo značajnije i karakteristične troškove:

Plaće zaposlenih obračunavaju se i isplaćuju po osnovu ugovora o radu, zaključenih sa zaposlenima, u skladu sa važećim propisima i vlastitim aktima. Uposlenicima kojima bi prema utvrđenom koeficijentu mjesečna plaća bila manja od zajamčene plaće u Federaciji BiH, nadomiruje se razlika. Prosječna neto plaća u 2006. godini iznosila je 597 KM.

Ostali troškovi zaposlenih obuhvataju topli obrok, troškove prevoza na posao i sa posla i regres za godišnji odmor. Topli obrok isplaćen je u ukupnom iznosu od 779.939 KM (7 KM po danu). Troškovi prevoza na posao i sa posla iznosili su 139.113 KM. Za većinu uposlenih organizovan je ili osiguran javni prevoz. Ostalim radnicima koji ispunjavaju uslove refundira se utvrđeni iznos po tom osnovu. Regres za godišnji odmor isplaćen je na osnovu odluke direktora, u ukupnom iznosu od 160.500 KM (300 KM po zaposlenom).

Pored plaća i naknada, **najveći i najznačajniji troškovi u 2006. godini, u iznosu od 2.552.614 KM, odnosili su se na «Usluge na izradi i doradi učinaka»**, koji predstavljaju **radove i usluge** pravnih i fizičkih lica u šumarstvu. Izvršeni radovi i usluge uglavnom su se odnosili na sječu, izvoz-iznos, utovar, transport i istovar drvnih sortimenata. Predmetnom revizijom revidirali smo postupke i procedure izbora najpovoljnijih ponuđača za predmetne radove i usluge, o čemu je navedeno u poglavlju «Javne nabavke». Provjerom revidiranih ugovora, utvrdili smo da se isti poštuju. Ispostavljene situacije i fakture ovjereni su i likvidirani od strane odgovornih lica.

Transportne usluge u iznosu od 179.588 KM, u najvećem dijelu, u iznosu od 174.230 KM, odnose se na usluge javnog prevoza.

Usluge održavanja u iznosu od 134.827 KM odnose se na održavanje građevina (36.843 KM), opreme (58.288 KM), informatičke opreme (14.087 KM) i proizvodne mehanizacije (23.999 KM).

Naknade radnicima i stanovništvu iznosile su 279.256 KM. Najznačajnije se odnose na **naknade za privremene i povremene poslove** (ugovori o djelu, uglavnom vezani za pošumljavanje) u iznosu od 151.744 KM. **Naknade članovima Nadzornog odbora** isplaćene su u ukupnom iznosu od 45.945 KM, a članovima Odbora za reviziju 9.200 KM. **Naknade za rad** u različitim komisijama isplaćene su u ukupnom iznosu od 19.986 KM. Po svim navedenim osnovama, obračunati su i uplaćeni pripadajući porezi.

5.11. Sudski postupci i sporovi

Sudski postupci i sporovi vode se po različitim osnovama. Najveći broj sporova vodi se po osnovu zaštite šuma i šumskog zemljišta. Po ovom osnovu, u izvještajnom periodu Društvo je podnijelo 251 krivičnu prijavu i 1.036 prekršajnih prijava. Riješeno je 18 krivičnih i 31 prekršajnih. Na ime uplaćenih sudskih taksi po tužbama Društvo je uplatilo 22.237 KM. Po osnovu pretrpljene šumske štete naplaćeno je 12.909 KM.

Značajni sporovi vezani su za potraživanja Društva od preduzeća u stečaju. U završnoj fazi su stečajni postupci pokrenuti nad stečajnim dužnicima D.D. «Drinjača» Kladanj i TMN «Starić» d.d. Kladanj. Priznata su potraživanja od D.D. «Drinjača» Kladanj u iznosu od 2.293.304 KM. I prijavljena potraživanja od TMN «Starić» priznata su u cjelokupnom iznosu od 306.212 KM. I pored priznatih potraživanja u navedenim iznosima, u Društvu očekuju da ih neće naplatiti, obzirom na visinu stečajne mase i isplatni red kao povjerioca. Istovremeno, stečajni dužnik TMN «Starić» je protiv Društva, kao solidanog dužnika, podnio tužbu za regresnu naplatu isplaćenog duga «Reiffaisen bank» d.d., u iznosu od 350.000 KM.

Značajni su i predmeti kod kojih su u toku izvršni postupci. Društvo je u svojstvu tražitelja izvršenja podnijelo prijedlog za izvršenje protiv 15 izvršenika, u ukupnoj vrijednosti sudskih postupaka od 237.986 KM. Najznačajniji se odnosi na postupak protiv firme «SKL» d.o.o. Vogošća, u iznosu od 126.160 KM. I protiv Društva je pokrenut jedan izvršni postupak. USAID BF Sarajevo i Tuzlanska banka pokrenuli su izvršni postupak protiv Društva, kao jednog od solidarnih dužnika, u iznosu od 324.500 KM.

Od strane Društva podnešene su tužbe protiv 18 pravnih i fizičkih lica. Ukupna visina odštetnih zahtjeva je 351.741 KM. Najznačajnija je tužba protiv preduzeća «Tabo-trade» d.o.o. Kladanj, podnešena od strane prednika Društva. Vrijednost sudskog potraživanja je 149.067 KM. Općinski sud u Kladnju donio je rješenje o izvršenju kojim je određeno predloženo izvršenje. Međutim, isto preduzeće podnijelo je protivtužbu, u vrijednosti od cca 330.000 KM. Kantonalni sud Tuzla usvojio je prijedlog i spojio predmet. Postupak je u toku.

I protiv Društva, pet pravnih lica podnijelo je tužbe. Ukupna visina odštetnih zahtjeva je 264.334 KM.

Od strane Društva nadležnim sudovima podnešeno je pet tužbenih zahtjeva za utvrđivanje vlasništva na nekretninama. I protiv Društva, sedam tužitelja podnijelo je zahtjeve za utvrđivanje prava vlasništva i prava na posjed. Pred nadležnim sudom su i četiri predmeta u pravnoj stvari sticanja stanarskog prava, u skladu sa Zakonom o stanovima. Protiv Društva pokrenuti su i postupci ekspropijacije i povrata stambenih jedinica, i to: postupak u predmetu prenosa prava raspolaganja na nekretninama u Živinicama (u svrhu izgradnje privrednih objekata) i u predmetu povrata objekta (lugarnice) u posjed fizičkog lica u Živinicama.

5.12. Javne nabavke

Javne nabavke treba da se obavljaju u skladu sa Pravilnikom o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova iz 2005. godine i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma iz 2006. godine, donesenim na osnovu važećeg Zakona o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima.

Provedenom revizijom utvrdili smo da su se postupci javnih nabavki obavljali na osnovu godišnjeg Plana nabavki, koji na prijedlog Uprave usvojio Nadzorni odbor. Cilj izrade Plana nabavki je da se osnovu potreba svih šumskih gospodarstava i Direkcije odredi metoda nabavke, finansijski okviri njihove realizacije tokom predstojeće poslovne godine i da se kreira dokumentaciona osnova za provođenje nabavki.

Postupak javne nabavke pokreće se odlukama Direktora, Uprave ili Nadzornog odbora, na osnovu Plana i u skladu sa nadležnostima, a na zahtjev organizacione jedinice ili nadležne službe Društva.

Na osnovu uvida u glavnu knjigu i registar sklopljenih ugovora, a što je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, odabrali smo dobavljače i ugovore zaključene sa istima, izabranim kao najpovoljniji ponuđači:

- Ugovor br: 3887/06: dobavljač »Energopetrol« d.d. Sarajevo – nabavka nafte i naftnih derivata. Vrijednost ugovora: 633.000 KM;
- Ugovor br: 3822/06: dobavljač »Forester« d.o.o. Sarajevo – materijal za proizvodnju – lanci I rezervni djelovi za traktore. Vrijednost ugovora: 153.809 KM;
- Ugovor br: 5571/06: dobavljač »Tehnograd« d.o.o. Tuzla – završni radovi i adaptacija poslovnih objekata u Kladnju, Srebreniku i Sapni. Vrijednost ugovora: 131.105 KM;
- Ugovor br: 1988/06: dobavljač »FAHRAS« d.o.o. Kladanj - usluge izvoza i iznosa drvnih sortimenata. Vrijednost ugovora: 122.621 KM;
- Ugovor br: 1559/06: dobavljač »AR-ES« d.o.o. Kakanj - usluge sječe, izvoza i iznosa drvnih sortimenata. Vrijednost ugovora: 121.625 KM;
- Ugovor br: 8308/06: dobavljač »Varen Trade« d.o.o. Čelić - usluge sječe i izvoza drvnih sortimenata. Vrijednost ugovora: 63.925 KM;
- Ugovor br: 4388/06: dobavljač »FAHRAS« d.o.o. Kladanj - usluge iznosa cijepanih drvnih sortimenata. Uslovi ugovora: cijena 16,36 KM/m³ (bez PDV-a), uz mjesečnu dinamiku od 350 m³;

Radi provjere izvršenja vrijednosti ugovora sa stanovišta ugovorenih količina i cijena, izvršili smo uvid u ugovore zaključene sa nekim od dobavljača, fakture i njihove analitičke kartice. Knjižene fakture, ovjerene su i likvidirane od strane odgovornih lica Društva. Fakturisane su ugovorne cijene. U odabranim uzorcima nismo utvrdili razlike i odstupanja.

5.13. Vanbilansna evidencija

Društvo u vanbilansnoj evidenciji iskazuje vrijednost uložениh sredstava u izradu šumskogospodarskih osnova. Prema Zakonu o šumama, šumskoprivredna društva su obavezna donijeti šumskogospodarske osnove za sve šume kojima gospodari, a čija se izrada finansira iz sredstava proste biološke reprodukcije. Obzirom da Društvo, organizovano kao dioničko društvo, u bilansnim pozicijama ne iskazuje vrijednost šuma i šumskog zemljišta, jer je ista u vlasništvu Federacije BiH, izradu šumskogospodarskih osnova iskazuje na pozicijama vanbilansne evidencije. U 2006. godini izrađene su osnove za preostala dva šumskogospodarska područja. U njihovu izradu Društvo je uložilo 1.071.338 KM, a pravdalo iz rezervisanih sredstava za prostu biološku reprodukciju.

6. KOMENTAR

Uprava Društva je u ostavljenom roku dostavila Komentar i primjedbe na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja, broj: 6865/07, od 10.08.2007. godine.

Prihvatili smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili smo u konačan Izvještaj.

Nismo mogli prihvatiti, niti se složiti sa primjedbama i obrazloženjem navedenim u tački 1. vezanim za nalaz i dato mišljenje pod tačkom 3. stav 1. i 2. iz sljedećih razloga:

Mi nismo kvalificirali, niti osporavali izabrani metod vrednovanja stalnih sredstava nakon početnog priznavanja, kako se ističe u Komentar, već smo u suštini samo istakli nepotpunu i nedosljednu primjenu općeprihvaćenih računovodstvenih pravila.

Prema MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, u paragrafu 14. zahtijeva se da «subjekti kome su finansijski izvještaji u skladu sa MSFI-ima trebaju dati eksplicitnu i bezrezervnu izjavu o toj usklađenosti u bilješkama. Finansijski izvještaji ne smiju se opisati kao usklađeni s MSFI-ima ako nisu u skladu sa svim zahtjevima MSFI-a». Iako je Društvo u zabilješkama uz finansijske izvještaje dalo izjavu o usklađenosti sa MSFI-ima, provedenom revizijom utvrdili smo da svi propisani zahtjevi nisu u potpunosti ispoštovani. Naime, neovisno o izabranoj metodi nakon početnog priznavanja, paragrafom 51. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, naloženo je da se “ostatak vrijednosti i vijek upotrebe svakog sredstva treba provjeriti najmanje na kraju svake finansijske godine, i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjenu(e) treba obračunati u skladu s MRS-om 8 – Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i greške.” S druge strane, kako bi se utvrdilo podliježu li pojedine nekretnine, postrojenja i oprema smanjenju i provjerilo da li se neko sredstvo vodi po vrijednosti koja je veća od nadoknadive, pravno lice primjenjuje MRS 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, u kojem je, u paragrafu 9. naloženo, da “pravno lice treba procijeniti na datum svakog bilansa stanja postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Ako postoje takvi pokazatelji, pravno lice treba izvršiti procjenu nadoknadive vrijednosti za takvo sredstvo”.

U vezi primjedbi pod istom tačkom datih na način vođenja i priznavanje izgrađenih stanova, čiji su radovi okončani prije šest godina, pored naprijed navedenih konstatacija, naglašavamo i sljedeće:

Priznavanje elemenata finansijskih izvještaja treba da se zasniva na Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, na kome se temelje MSFI i MRS, a kojim su pored ostalog, propisani i uslovi za njihovo priznavanje. Prema tom Okviru, da bi neki element finansijskog izvještaja mogao da se smatra sredstvom neophodno je da rezultira iz prošlih poslovnih događaja, da je pod kontrolom preduzeća i da se sa velikom izvjesnošću očekuje da će u budućnosti stvarati ekonomske koristi koje će priticati u preduzeće. Sve ovo su kumulativni uslovi koje treba ispuniti. Okvirom naglašeno i da je “suština važnija od forme”.

I MSFI 1 – Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, od pravnog lica zahtjeva da prilikom sastavljanja početnog bilansa u skladu sa MSFI, prizna sva sredstva i obaveze čije priznavanje zahtjevaju MSFI, a da istovremeno ne prizna sredstva i obaveze kada isti standardi ne dopuštaju takvo priznavanje, da reklasifikuje stavke koje su na osnovu prethodnih općeprihvaćenih računovodstvenih načela priznate kao jedna vrsta sredstava, obaveza ili dijelova kapitala i da primjeni MSFI za mjerenje svih priznatih sredstava i obaveza. U slučaju da je Društvo u potpunosti i dosljedno postupilo u skladu sa navedenim, općeprihvaćenim pravilima, izvjesno je da ne bi bilo ni potrebe davati bilo kakve kvalifikacije vezane za nekretnine, postrojenja i opremu (uključujući i stanove), pa i potraživanja, za koja su date primjedbe pod tačkom 2, vezane za mišljenje tačka 3. stav 2., koje upravo iz naprijed navedenih razloga takođe ne možemo prihvatiti.

Vezano za obrazloženje pod istom tačkom koje se odnosi na iskazana dugovna salda na kontima potraživanja od kupaca, evidentiranih na osnovu “opredjeljenja Uprave”, skrećemo pažnju da su ista, pored nepravilnog knjigovodstvenog iskazivanja, u suprotnosti sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost i njegovim provedbenim aktima.

Nismo mogli prihvatiti, niti se složiti sa primjedbama i obrazloženjem datim u tačkama 3. i 4. vezanim za mišljenje pod tačkom 5. stav 1. i 2., jer smo provedenom revizijom utvrdili da Društvo, shodno članu 26. stav 3. istog Zakona, nije otvorilo poseban račun za ove namjene, niti je u potpunosti uplaćivalo propisani dio obračunatih sredstava za proširenu reprodukciju u Budžet Federacije BiH, kako je propisano odredbama člana 60. Zakona o šumama.

U vezi sa datom preporukom da se vlastitim računovodstvenim politikama uredi evidentiranje i trošenje sredstava za prostu biološku reprodukciju, doneseno Uputstvo o načinu evidentiranja, dokumentovanja i računovodstvenog praćenja za sredstva jednostavne reprodukcije nije riješilo način knjigovodstvenog evidentiranja prihoda i troškova tekućeg obračunskog perioda. Navedeno Uputstvo odnosi se samo na dokumentaciju i obrasce koji se moraju obezbjediti prilikom pravdanja troškova po osnovu jednostavne biološke reprodukcije šuma.

Cijeneći dosadašnje aktivnosti Uprave i organa upravljanja, smatramo da će implementacijom naših preporuka poslovanje Društva u narednom periodu biti još bolje i efikasnije, a finansijski izvještaji u potpunosti realni i pouzdani.

I ovom prilikom, zahvaljujemo se odgovornim licima i zaposlenima koji su saradivali sa revizorima na izuzetno korektnoj saradnji.

Viši revizor:

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Tim za reviziju:

**Sead Čorbo, dipl.oec.
Belma Mušinović, dipl.oec.**